

Előfizetési árak:

Égész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A vámtarifa megújítása.

Pécs, 1901. aug. 1.

A nemzetek ipar és kereskedelem fejlődése az okosan és a nemzetek viszonyainak barátságos érzületén alapuló egyetértésnek megfelelőleg kötött vámtarifa intézményeitől van függővé téve; mert ha úgy a kivitel, valamint a behozatal oly kölcsönösség alapelvén szabályoztatik, hogy egyik állam a másik állammal a termelést, valamint a fogyasztását a saját termeléséhez és fogyasztásához viszonyított arányok szerint szabja meg, a kivitel és behozatal vámjai, a mely vámok mérsékelt volta mind a két állam iparát, kereskedelmét és gazdaságát, illetve földművelését egyenlő mértékben igyekszik proszperáltatni, úgy akkor mind a két szerződéses állam népei egyenlően fognak emelkedni a vagyonosodás és gyarapodás tekintetében. De ha az egyik állam a másik állam érdekei ellen, egyedül a saját érdekeit igyekszik előtérbe hozni s a másik érdekeit öncéljainak és előnyeinek előmozdítására törekszik kihasználni, — az ily szomszédállam nem lehet jóbarát, mert ennek az államnak nem a kölcsönösség és a békeség elve a cél, hanem az önösség és a jóhiszemű szomszédnak legrutább kizsákmányolás vágya is kitűzött célja.

Különösen pedig a fegyverbarátságot tartó államok kölcsönös kötelessége az, hogy egyik a másikat minden téren, mint a közös érdekeik védelmére szövetkezett fegyvertársaknak illik, országaik érdekeit egymással szemben az ipar, kereskedelem s földművelés tekintetében kölcsönös méltányosságnak megfelelőleg rendezni; ha pedig e téren való berendezkedés nem ezen a kölcsönösség és barátság elvén történik, úgy az ilyen fegyverbarátság tulajdonképen nem fegyverbarátság, hanem önös szándék és saját érdekeinek megvédelmezésére jóhiszemű barátja erejének jogtalan és rosszhiszemű módon való felhasználás vágya.

Az ilyen fegyverbarát rosszabb száz nyílt ellenségnél; mert az ismert ellenséggel szemben ellenséges a közérzet is, míg ellenben a fegyverbarátság kötelékében a fegyverbajtárssal szemben semmi óvintézkedésre nem gondolunk, azon jóhiszeműben, hogy a fegyverbarátság kötelékénél fogva az érdekek ugyanegyek s így ez oldalról támadást nem vára védelemről sem gondoskodunk. De egyszer csak azon veszszük észre magunkat, hogy fegyvertár-

sunk védelmünk biztos tudatában, határait és hatalmát szélesbitve nagy erőhöz jutott, a midőn a fegyvertársát vele való fegyverbarátságban maradásra kényszeríteni is képes, azonkívül ennek országa érdekeit saját országa javára mint győztes hódító követelőleg teljes negligáció mellett igyekszik kizsákmányolni, azt tartva szem előtt, hogy: az erősebb a győzelem, pedig ez a feltevés nem mindig valósul, amennyiben az erős felett még erősebb is létezik; de létezik a leghatalmasabb is, ki a gyengének erőt kölcsönözvén, azt vezeti győzelemre. Ez a mindennapi tapasztalat iskolája.

A némettel való szövetkezés, magyar állam részéről a legelhibázottabb lépések egyike volt. Ha a magyar államférfiak annak idején nem a boszu, hanem a multak történelmének intő szavára hallgatnak vala, — úgy lehetetlen, hogy létrejőjjön a német-osztrák szövetség.

Hozzá a multak történelme amellet tanuskodik, hogy a magyarnak még a töröknel is nagyobb ellensége volt a német, a német volt az, ki a magyarnak a földszinéről való eltörlésén és megsemmisítésén törekedett mindenkor. S mégis a magyar politikusok, a történelem legvilágosabb bizonyítékai ellenére is a legnagyobb ellenséggel önmaguk ellen dac- és véd-szövetségre lépnek, hogy ezen tényük által magukat nemcsak az osztrák, hanem még a burkus németnek is vér s vagyon áldozattal kiszolgáltattván, a nemzetet kol-dusbotra s valóságos hűbéres helyzetbe juttassák. Az osztrák-német szövetségből egyedül a németnek volt óriási haszna, a mennyiben mi védve őt Franciaország ellen, ő otthon szabadnak s biztosnak érezvén magát, ipar, kereskedelem s kulturgazdászataknak adta magát s gyarmatok után látott; mert nagyon jól tudta azt, hogy a német rajzásnak kell elhelyezkedési hely is, az pedig egyedül csakis a gyarmat politika által szereshető meg, mit szerencsésen meg is szerzett a mi rövidlátó politikuskaink bölcsességéből; az osztrák és a magyar pedig szegényedett és leginkább a magyar adta és adja a szövetség drága árát, mert nemcsak, hogy a szövetséges kommandó szóra kénytelenek vagyunk nyakig fegyverkezni s minden kis jövedelmünket a drága szövetséges érdekei megvédésére fölládozni, de még fiainkat is német katonáknak kénytelenek vagyunk neveltetni, azonkívül az osztrák sógorok által is, mint gyarmatosok enged-

jük magunkat kiszípoloztatni; szóval a velünk szerencsétlen házasságban lévő osztrák-német az egyik oldalról, az érdekeink elleni békeszövetségesünk addig a másik oldalról igyekszik minket tönkre tenni, hogy annak idején, mint féreg megrágtá almák mielőbb a ránk kivetett hálójába beleeshessünk minden ellentállás nélkül. Mert ha nem ez lenne a célja velünk szemben, úgy abban oly vámtételeket, amilyeneket ellenünk szándékozik a jövőben alkalmazni, semmi körülmények között még javaslatba sem merne felvetni, de így látva azt, hogy államunk egyik fele határozottan hozzá akar csatlakozni, sőt őt ismeri jövő urának s hatalmának, minden erővel ellenünk tör, hogy mi is csatlakozzunk a nagy német egységhez, hiszen ezt látszik igazolni a szászok és bánáti németek Schulverein alapon való szervezkedése s haza ellenes működése, sőt az is a mellett látszik bizonyítani, hogy a hazát elárasztotta és folyton árasztja német telepekkel, terjeszti iparát, kereskedelmét, vasutakat és gyárakat épített, hogy minden oldalról bekerítsen minket, sőt hazánkban is birtokokat vásárol és gyárakat létesít, azonkívül minden téren a német munkások légiója nyeralunk alkalmazást és terjeszti a német kulturát, nyelvét és a nagy Németország jövő nagyságát igyekszik előmozdítani.

De a mi rövidlátó politikuskaink nem akarják, avagy nem képesek belátni a hazánkat és nemzetünket a németiség részéről fenyegető bajt; pedig már itt van küszöbünk előtt és pedig egész nagyságában.

Az alig fejlődésnek induló iparunk túl magas vámok által teljesen meg lévén bénítva, nyers terményeink s állattenyésztésünk a szó szoros értelmében véve meg lesz ölve; mert nem lesz bolond az anélkül is takarékoskosságot megszokott német fogyasztó a magyar ökör husát, a belföldi ökör hussal szemben háromszoros árban vásárolni, mert ha ezt tenné, magam is esztelennek tartanám őt, dehát ettől sem kell tartani, hogy megcselekszi.

Valóban, megfoghatatlan az, a mit a német elbizakodottság velünk szemben mer elkövetni. Ennek okát nem másban, mint tehetetlen voltunkban kell keresni egyrészt, másrészt pedig az esztelen nagy gavalléroságunkban; mert nekünk elég, hogy ha egy nagyuri német velünk kezét szorit és megdicséri galanteriánkat, az

Révai Józsika

exentrique énekesnő
a Pannónia kertben.

esetben készek és képesek vagyunk még az utolsó tál lencsénkről is lemondani.

Hát bizony politikai uraim, a tulságos galanteriánk végtelen sok magyar családot romba döntött, sőt ki is pusztított az élő familiák sorából. Ha nemzetünk nagyjai nem gavallérosoknak szóval és tettel, bizony-bizony mostan alig lett volna egyik másik és kuriának jövevény a gazdája; de a tulzóság vitt gavallériánk az ország igen jelentékeny részét a jött-menteknek szolgáltatotta ki.

De ez a szerencsétlen szokás nem csak az egyeseknél érvényesült, hanem a kormányférfiak és a törvényhozás részéről is, hogy mindig engedtek az ország s nemzet vitalis érdekeiből az idegenek javára és a magunk kárára.

Hanem már egyszer nekünk is elő kell vennünk az eszünk jobbik felét és a kétszer-kettőnek neki látva, kiszámítani, hogy mennyi legyen azon haszon mennyisége, a mely javunkra esend a szövetséges részéről és mennyi az, a mit ő tőlünk kap s minthogy az előttünk, fekvő vámproposisiókból azt kell látnunk, hogy a szövetséges részéről javunkra egy fillér sem esik: következképpen, minékünk is meg kell tagadnunk az eddig neki tett drága kincsekkel felérő szolgálatainkat; olyan szövetséges, ki mindenünket csak a maga javára igyekszik kihasználni s bennünket mindenből kivetkőztetni, az ily szövetséggel további szövetségben maradni nem csak nem akarunk, de ez határozottan haza- és nemzetellenes cselekedet.

Reméljük, hogy az illetékes faktorok nem is fognak továbbra is kötélnék állani.

Bereghy Endre.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel felkérjük, szíveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Az átváltoztatott Shakespeare.

(Humoreszk.)

Németből: Ország Pepi.

Csendes, meleg őszi eső esett, melytől lassanként a nagyvárosi kert kavicsos sétatanyain apró, csillogó pocsoták keletkeztek. Együttal, a mint így őszzel már szokás, sűrű, nehéz köd ereszkedett alá s a tájat mintegy átláthatatlan, sűrű fátyol borította.

Ezen ködös és esős időnek, mely a rendes körülmények közt nem igen kellemes, nagyon örült két ifju. Hálával voltak eltelve az ég iránt. A melancholikusan lobogó, rezgő lámpafény mellett, igen lassan, vontatott lépésekkel haladtak a park kijáratá felé.

Mert mind a ketten, dr. Asztmann Frigyes, meg Halwanger Gertrud is, nem akarták a válást siettetni és a boldog együttlételet megrövidíteni.

Az esős idő bizonyos kellemes hangulatot támasztott bennük . . . mi abban nyilvánt, hogy mind a kettőt az az érzés lepte meg, mit a kis kotnyeles Ámorka szokott az az ifjak szívében kelteni.

Igen, dr. Frici és Gertrud kisasszony szerették egymást s mivel a kíváncsi világnak erről a belső viszonyról, bizonyos okokból, mit sem kellett tudnia, titokban és kerülő utakon

Vásár a vámsorompóknál.

(Panasz a kofák ellen.)

Pécs, 1901. aug. 1.

Nincs tán a mienken kívül még egy olyan város, melyben a kofák oly sokat beszéltenének magukról, mint éppen nálunk.

Hol ők járnak panaszra, hol meg ellenük panaszkodnak, a mint az hasonló változatban már a közelmúltban megtörtént, amikor is először a pécsi kofák küldöttségileg jártak báró Fejérváry Imre főispánnál ama panaszszal, hogy a vidéki kofák, kik hetivásárookra bejárnak a pécsi piacra, silányabb portékát árulnak, például: tejfölben és paprikában, s nem lévén homlokukra írva, hogy ők vidéki kofák, megrontják a pécsi árusítók portékáinak hitelét is. Nos hát, ez a keservesen panaszkodó hangon előadott baj aztán azzá devalválódott, a mi tényleg volt: a konkurenciától való félelem szülte agyarkodással, mi annál is inkább előre látható volt, mert a nálunk szerencsére elég gyakran ismétlődő piacvizsgálat már gondoskodik arról, hogy hamisított áruk ne maradjanak sokáig közforgalomban.

Kevéssel ezután a közönség panaszkodott a kofákra, majd meg azért hangzott fel a panasz, hogy esős időben derék kofáink valóságos »árucsarnokot« csinálnak az üveg utcából, hol kosaraikkal és portékáikkal behurcolkodva, épen nem alkalmasak a közlekedés előmozdítására.

A kofák ellen azonban legujabban felhangzó (bár nem új keletű) panaszoknak — mint mondani szokás — már »boldogabb vége« is van, a mely komolyan megszivleendő.

Kétségtelen dolog már és idők óta, hogy falu helyen sokkal olcsóbb az élet, mint a városban, minek az a természetszerű magyarázata, hogy azok, kik falun a »vevő közönséget« képviselik, szükségleteiket termelőktől, tehát tagadhatatlanul olcsóbban, első kézből szerzik be, s ez volt természetes magyarázata, annak is, hogy a városi heti piacokon sokkal olcsóbban lehetett vásárolni a vidékről bejött termelőktől, kik sehogysem akartak saját jól megfontolt érdekekben is belemenni a városi kofák által felajánlott kartellbe, mert hiszen akkor könnyen kitehették volna magukat annak a veszélynek, hogy portékáikkal hazako-

találkoztak azon napokon, a melyeken az ifju hölgy az énekórából jött.

Ez a kedves találka rendszeren délután hat órára esett. Ekkor a korán beköszöntő sötétség leple alatt csaknem a szülői házig mentek, a hol aztán a doktor ur elvegyült a sétáló közönség közt.

Ma sokkal biztosabban és elfogulatlanabbul mentek egymás mellett, mint máskor. A hűvös és sűrű köd körülvette őket és eltakarta az avatatlan, kíváncsi szemek és a pletyka elől.

— Kedves Gertrud, — sóhajtott föl a doktor egy rövid szünet után — van-e már terved a mi ügyünkre nézve?

A hölgy, egy szőke, karcsu, igen kedves teremts, jobban odasimult kísézőjéhez.

— Óh, kedves Fricim, még nincs semmi. Napokon át nem beszéllek atyámmal öt szót sem. Hát te nem tudsz semmit?

A drága Frici sem tudott semmit. Botjával kapargálta az átázott talajt és ezzel kétségkívül elégedetlenségét és nyugtalanságát akarta kifejezni.

Igen, az egész dolog valóságos probléma volt, bárhol is pályatételként szerepelhetett volna.

Hallwanger professzor ur, kinek Gertrud kisasszony létét köszönhetette, a természettudományok messze lobogó, világító fáklyái közé tartozott. Azonban nem kevésbé híres volt sokoldalú különködéséről, a melyek közül nem a legkisebb volt világyülölő, magabazárt életbölcössége.

csikázhattak volna; ők a versenyt csak úgy állhatták ki a városi kofákkal szemben, ha portékáikat olcsóbban adták s annak anyag árához néhány krajcár hasznót, a vámdíjat hozzászámítva, oly áron adtak azokon túl, hogy inkább a tömegesebb eladásból, mint a darabszám mellett támadó haszontól vártak eredményt.

A városi kofa azonban nem azért kofa, hogy az ő eszén mindenki túljárjon.

Kapták tehát magukat a pécsi kofák s békés uton akarván ügyüket elintézni, kigyalogoltak a vámsorompóig s ott szépen bebeszéltek a falusi magyaroknak ama könnyen megérthető tény, hogy adják el nekik (a városi kofáknak) portékáikat tömegesen, kocsival, vagy kosárszám s így nemcsak a városba való bejövétel, a piacon való ácsorgás, időmulasztásától, hanem még a vámdíj fizetéstől is megmenekszenek.

Ez természetesen megtetszett a falusi termelőknél, s minden továbbiak nélkül megkötötték az ilyen tömegvásárlásokra vonatkozó szóbeli szerződést a városi kofákkal, kik a falusiak háta mögött vidáman a markukba nevettek, mert hiszen a mellett, hogy ez által megmenekültek a falusiak kényelmetlen volt konkurenciájától, meg volt az a hasznuk is, hogy korlátlan urai lettek a helyi piacnak.

De a mint, ha kettő veszekszik, a harmadik kacag, úgy a városi kofák és a vidéki termelők békésen lefolyt háborújának a csendes szemlélője az a harmadik, aki károsodik és ez a harmadik: a *közönség*.

A pécsi kofák ezzel a vámsorompókon kívüli vásárlással ár dolgában korlátlan urai lettek a helyi piacnak, mely kellemes helyzetüket aztán ki is használják olyanfeleképpen, hogy tetszésük szerinti áron adnak túl portékáikon, becsülettel ragaszkodva az egymással kötött kartellhez, büszkélkedve szinte odakiáltják a vevőközönségnek: „Fix prix! Ha venni akarsz, fizess meg a portékámért azt az árat, melyet én akarok!”

S azok a naiv gazdaszonyaink számára, kik eme árcsökönység dacára mégis az alkudozásra adják a fejüket, nem tartogatnak kofáink mást, mint egy szánalmas mosolyt.

A kofák pedig háborítlanul folytatják „börze spekulációjukat”, mert a hatóság vi-

F . . . fürdön, a hol Gertrud kisasszony a nagy egyetemi szünet alatt látogatóban volt, s itt ismerte meg a doktor és itt szeretett beléje. Azonban az egész csak optikai csalódásnak és »kárba vesztett szerelmi enyelgés«-nek látszott, mivel az embergyülölő professzor háza a »vőjelöltek« elől légmentesen el volt zárva.

A fiatal embernek, a ki a tudós leányát haza kísérte, kiváló egyénnek kellett lennie, a ki kiváló természettudományi képességei mellett a tudós elzárt házat körülövező falat áttörje, melyet a külön az ő hőbortjával emelt.

Igenis, bármennyire csürje-csavarja is az ember a dolgot, egész kétségbeejtőnek és reménytelennek látszott.

Ezt minden este elmondta egymásnak Frigyes és Gertrud, a mikor csak összejöttek az énekóra után és a hányszor csak bucsuztak egymástól.

Ma is ugyanaz a jelenet.

Két sóhaj az esőben . . . egy csók cuppanása a ködben . . . azután a két szerelmes egy nagy, diszes ház felé tartott, a melynek kapuja előtt két gázlámpa égett, míg Frici a kalapot jobban szemébe huzta és szintén hazafelé tartott.

Kis szobájába érve, cigarettára gyújtott és hosszában odaterült az öreg bőrkerevetre, hogy csak úgy nyekkent. Aztán így, a filozofiai gondolkodásra igen alkalmas helyzetben, különböző terveket kezdett szöni.

Magában mondogatá: »ha az ember jól megfontolja és meggondolja, az öreg Hallwanger nem is olyan ellenszenves. Ha fönt ül a

lágért sem szólna bele a kofák dolgába. A város nem károsodik, mert a pécsi kofák a vámsorompókon kívül megvásárolt portékáért lefizetik a vámdíjat, idebent becsülettel megfizetik a helypénzt s a többi, az mellékes.

Van azonban a dolognak egy másik oldala, mely érdemes lenne a megfontolásra s méltán megérdemelné, hogy a város kivételközve beduinzerű merevségéből, kissé utját átná a kofák önkénykedésének. Ez a másik fele a dolognak az, hogy Pécs sz. kir. városnak az adók, pótdíjok, házbércrajcárok s egyéb hasonló kellemségek tömkelegével agyonterhelt közönsége, legkevésbé sincs abban a brilliáns anyagi helyzetben, hogy derék kofáink nyereszkeségi vágyának engedve, szégyeljüknek hódolva, szóltatul eltérje a helyi piac illetén való fölösleges megdrágítását!

Hírek.

Pécs, 1901. augusztus 1.

Utazzunk!

Van nekem egy nagyon kedves ismerősöm. Kedves főképen azok miatt az eredeti nézetek miatt, melyeket oly szívesen hirdet.

Ki nem állhatom a sablonos embereket, azokat, a kik mindent úgy tesznek, amint másoktól látták; mindent úgy mondanak, a mint másoktól hallották. Semmi önállóság a felfogásukban, függetlenség az ítélkezésükben, minden csak majmolása annak a sémának, melyet a mindennapj érintkezés, a szalonok, a lapok tartanak eléje. Uralmas az ilyeneknek társasága, üres és semmitmondó a beszédjük, s a velük eltöltött idő mivel sem tökéletesíti értelmüket. Bemutatásuk ásitására készlet és a legtöbb esetben alig várjuk, hogy megszabaduljunk tőlük.

Mi más az olyan emberrel való érintkezés, a ki meg tudta óvni lelkének függetlenségét, érzéseinek sajátos tisztaságát; a ki minden ítéletére reá tudja adni egyediségének jellemző bélyegét; a kinek minden szaván ott csillog eredetiségének ékes himpóra. Kedélyünk felvidul, elménk új anyagot nyer a gondolkodásra, s a legrosszabb esetben is megvan az a gyönyörűségünk, hogy néhány pillanatra kiszabadultunk a megszokott, a közönséges életnézetek szürkeségéből.

kathedrán és az ő kedveit themájáról, a »partiellen Differentialgleichungen« járól beszélt, szemei csillogtak és arcvonásain a jószág és barátság tükröződött vissza.

Aszmann Frigyes — ugyanis — a nagy mester egy előadását sem mulasztotta el. Mindig az első padban ült és mély áhitatba merülve, merev tekintettel nézett az előadóra. Azonban, mióta Gertruddal megismerkedett, nem azon célból figyelt oda, hogy a tudományokból minél többet szerezzen magának, hanem, hogy a tudós professzor előtt kedvessé tegye magát és arcvonásából valami utat, módot kieszeljen, a mely a szép hölgyhöz vezesse. Persze, eddig lélektani tanulmányai eredmény nélküliek voltak.

Ilyen érdekes fontolgatások között mullott el az est, ép úgy, mint a többi is. A mint a doktor jól későn pihenni tért, egy hajszállal sem ért közelebb a kulcsához, a mely a professzor kapuját kinyitja.

Másnap reggel, mint rendesen, Aszmann Frigyes az egyetem felé tartott. Hallwanger ur kilenc órákor kezdte előadását.

Utközben megállt egy könyvkereskedés előtt. A kirakatban egész elül Rómeó és Julia feküdt piros diszkótásban.

A mint Frigyes e klasszikus szerelmi éneket meglátta, Gertrud jutott eszébe, annál is inkább, mert nem régen beszélgettek a shakespearei dráma szépségéről és mivel magában gyakran összehasonlította Capulet kedves leányával.

Sokszor persze ez az eredetiség nagyon közel jár abhoz, a mit közönségesen különcködésnek mondunk. Sok dolgot annyira megszoktunk már, hogy nélküle az életet el sem tudjuk képzelni; számtalan fogalom annyira belefurakodott az eszünkbe, hogy pillanatra sem tudnánk meglenni nélküle; akárhány kép annyira odatapadt a lelkünkhez, hogy elvesztésének pusztá gondolata is kellemetlen lenne reánk. A modern élethez átglyurt felfogásunk ép ezért különösnek találja, ha valaki ezektől meg akar bennünket fosztani; ha akár komoly érvekkel, akár cinikus bölcselkedéssel le akarja tépni kialakult világnézetünk megizmosodott hajtásait.

Mindenesetre különös vállalkozás; a legtöbb ember mosolyog rajta vagy szánakozással tekint reá; én azonban ilyenkor is szeretem komolyan venni, s míg hóbortba nem csap át, kellő tisztelettel adózom neki, mert e hű törekvésben is megtalálom az embernek legemberibb, emberhez legméltóbb műveletét: a gondolkodást. — Különc emberek bizonyosan gondolkoznak, a sablonos emberek másokra szokták e munkát bizni s megcsapázott utakon szeretnek haladni.

Azért egész komolyan vettem az én kedves ismerősöm et akkor is, mikor rabulisztikájának minden erejével azt bizonyítgatta, hogy utazni nem érdemes, sőt egészen fölösleges. Nem érdemes, mert az ember drága pénzért temérdek alkalmatlanságot szerez magának; fölösleges, mert olyan nagy a világ, a szépsége oly temérdek, hogy bármennyit is utazzék valaki, mindent úgy sem fog meglátni.

Az első ellenvetésben sok igazság van, mert tény az, hogy bármily csekély kényelemhez is vagyunk hozzászokva, az utazás alatt arról le kell mondanunk. A ki nehezen nélküli megszokott kávéját, házi papucsát vagy hintaszékét; a ki nem tud lemondani ebéd utáni sziesztájáról; a kinek szíve sajog az elhagyott tarokk-parti után, szóval a ki rabja az ő szokásainak, kényelmének: az ne induljon utra, az maradjon otthon. De a ki akár természeti, akár művészeti szépségekért tud lelkesedni; a ki fogékonysággal bír az eszményi szépért, melynek természeti tárgyak és műrekek csak hordozói; a kinek van elég ereje arra, hogy a lelkét betöltő ideálokért némi áldozatokat is tudjon hozni: az nem fog otthon maradni, az — ha csak teheti — utra kel, s a kínálkozó tiszta örömekekben bő

Bizonyos belső sugallattól vezérelve, belépett a boltba és megvette a könyvet.

A mint nemsokára a terembe lépett, — a professzor épp akkor kezdte meg az előadást, mi sem volt természetesebb, mint a következő dolog. Az ifju tudós hallgató, a a ki ma tekintetét ismét mereven oda tapasztotta Hallwanger arcvonásaira, képzeletében az öreges vonásokat ifjabbakká és kedvesebbé varázsolta és ekkor egy csapongó gondolatmenet következtében, legkedvesebbjének hasonmására, a szép Juliára gondolt, és tudja isten hogyan, tekintetét az előadóról a pad alá terelte a vörös könyvre mely ott feküdt a padban.

Két perccel később doktor Frici már ott lapozott a pad alatt, aztán megszállta a nagy angol költő ihlete, oly buzgalommal olvasott, hogy a kathedrából hangzó bölcs mondásokból már egy szót sem hallott.

Ezalatt a tanári emelvényen valami különös dolog történt. Hallwanger professzor abhoz szokva, hogy az első padban egy fiatal elegánsan öltözött férfi ült, a ki látszólag minden szavát elleste, a szorgalmas hallgató figyelmes, élénk arcát oly szilárd mozdulatlan pontnak használta föl, a melyből tudós előadását, folytatólagosan fejtegette.

Ma első alkalom, hogy azok a merev tekintetű szemek nem csüngtek rajta; a pad alatt révsdezték és ott is maradtak.

Erre a kellemetlen fölfedezésre az öreg annyira megzavarodott, hogy akadozott, majd újból kezdte, aztán nagyon gyanus módon

kárpótlást fog találni a gyakorolt önmegtartózkodásért.

Az meg épenséggel nem fog visszatartani senkit, hogy mindent úgy sem láthat meg, mindent úgy sem ismerhet meg, a mi nézni való volna a világon. Nincs olyan halandó e földtekén, a kit az ismeretszerzésben az a gondolat vezérelne, hogy mindent meg fog ismerni. Az ember érzi, súlyosan érzi gyengeségét, tehetségeinek korlátoltságát, és akárhányszor a legegyszerűbb probléma előtt is kénytelen bevallani tehetetlenségét. — Mennél tovább küzdök, mennél fölebb ér az emberi tudás birodalmában, annál szélesebben bontakozik ki előtte az ismeretlenek, a soha megismerhetők szemhatára. S a csüggedést azért még sem ismeri. Lesujtva az ismeretlenek nagy arányaitól, újra csak rendbe szedi szárnyait, hogy egy csapással föléjük emelkedhessék.

Mert a lélek mélyén rejlő hatalmas ösztön folyton izgatja a haladás, a tökélesbülés felé s bár érzi, hogy célját elérni teljesen soha sem tudja, pihenni, lankadni még sem engedi. Főképp az a pszichológiai jelenség a magyarázata annak, hogy az emberek általában véve mindig szerettek utazni. Mert mi más az utazás, mint az ismeret-szerzésnek egyik módja? S még akkor is, ha pusztán a szórakozás a bevallott célja, titokban ott lappang az a másik, mély pszichológiai motivum, a tudásvágy: a reá özönlő új képzetekkel akarja felüdíteni, a tevékenységre indítani ellankadt idegeit.

S hogy az utazási kedv ép a mi korunkban izmosodott meg annyira az emberekben, annak egyéb mellék-körülményeken (a közlekedő eszközök fejlettségén, gyorsaságán stb.) kívül első sorban az az oka, hogy az ismeretlen utáni vágyódás tán soha sem volt annyira felcsigázva, annyi megoldatlan kérdés, oly intenzív módon tán soha sem gyötörte az elméket, mint napjainkban, mikor a tudás eredményei sokkal sajátlagosabb értelemben váltak az emberiség közös kincsévé; mikor a nagy problémák sokkal több embert foglalkoztatnak. Bizonyos nyugtalanság vett erőt a lelkeken, senki sincsen megelégedve azzal, amit megismert; annak a gondolata kinozza, amit még meg nem ismert, az is, amit esetleg megismerhet, még jobban az, amit soha meg nem ismerhet. S mert minden kereső módszer az empirizmus felé hajlik, nem elégszik meg holmi akadémikus bizonyításokkal, élethű leírásokkal

torkát köszörülte, azonban újból megakadt és már közel volt, hogy előadásának fonalát elveszti, a mikor Haszmann Frigyes, egészen meglepetkezve magáról, a vörös könyvet, mintegy átszellemülve felemelte és harsány hangon fölkiáltott:

— Ez fölséges, ez isteni!

Általános nevetés hangzott fel, — a tanár azonban megvető pillantással sujtotta a zavarót, mereven fölemelkedett és matematikai pontossággal kimért léptekkel az ajtó felé tartott.

A mint Frici, úgy, mintegy a mennyből lepottyanva, lakásába ért, oly dühös volt, hogy szinte fölpofozhatta volna magát. Mérgesen a földhöz vágta Rómeó és Juliát és alig győzte magát egyremásra számárnak nevezni. Ha még volt némi reménye, hogy a tanárt megnyerheti — az most szerte foszlott.

Ekkor eszébe jutott, hogy ma nincs énekóra és elhatározta, hogy szíve bánatát elpanaszolja Gertrudnak és mai tettét értécsere adja.

Leült az íróasztalhoz és egy nyolc oldalas levelet irt, a melyben folyton szemrehányással illette önmagát és a mely telve volt kétségbeeséssel. Következő reggelre már megkapta a választ.

Az ifju hölgy néhány bátorító sort küldött, a mivel ismét bebizonyította, hogy az ilyen válságos helyzetben a nő az erősebbik. Azonkívül küldött egy kis csomagot, a melyben egy rőpirat volt.

A mint Frigyes a levelet elolvasta, ör-

hanem saját füleivel akarna hallani, a saját kezével óhajta megtapintani mindent.

Igy történt, hogy az emberek tömegéből — így merem mondani — kivált egy osztály, a nyugtalanabbak, az idegesebbek osztálya, kiknek lelke finomabban van megszöve, kik jobban megérzik koruk izgatott érverését, kik kevésbé tudnak ellenállni belső hajlamuknak. Hosszu hónapok folyamán apró lemondások, sokszor nagyobb küzdelmek árán megszerzik a szükséges anyagi eszközöket, s mikor eljön az ideje, mint ősszel a vándormadarak, utra kelnek, hogy keressék azt, ami után lelkük szomjuhozik, hogy beteljék elméjük tudással, szívük gyönyörűséggel, lelkük megnyugvással és békéveel.

Teljesen ezt ugyan soha el nem érik, mert az emberi lélek — mondja Herder — tehetetlen. Vágyva küzdök, tör magának utat az ismeretlen rengetegében, hogy a világosságot s boldogságot ígérő kráznak közelébe jusson; de a legtisztább lelkek is — mert csak ezek férközhetnek hozzá — nemes munkálatok végső pontjánál elmerülnek egy megoldhatatlan titok homályában. Törekvésének sikertelenségén még sem bánkodik, küzd tovább az elérhetetlenért s nem mond le a reményről, mert ösztöne sugja neki, hogy valaha meg kell pihennie, valahol meg kell nyugodnia. Igen valaha . . . valahol . . .

Titarel.

Napirend 1901. augusztus 2-án.

Naptár: péntek, augusztus 2. — Róm. kath: Alfonz. — Prot. Gusztáv. — Görög-kel. (jul. 20.) Illés. — Zsidó: Ab 18. — Nap két 4 óra 23 perckor; nyugszik 7 óra 15 perckor. — Hold két 7 óra 56 perckor este; nyugszik 5 óra 44 perckor reggel.

Időjelzés: A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hőszűnyedés, zivatarok, szeles, változó felhőzet.

— (Értekezlet a főispánnál.) A folyó évben tartandó királygyakorlatok idején, a Baranyavármegye területén és Pécsen lefolyó összpontosítás tartama alatt követendő eljárások s az elszállásolások tárgyában tegnap délután négy órakor, a főispán irodahelyiségében szűkebb körű értekezlet volt, melyen báró Fejérváry Imre főispán elnökölt. Az értekezleten résztvettek Tormay Károly alispán és a vá-

vendezett. Igen, a kis bohónak igaza van! Igy kellett ennek történnie. Kezébe adja az Ariadne fonalat, a mely az utvesztőből kivezeti. Tulboldogan fölemelte a fölről Rómeót és Juliát, megragadta a röpiratot és . . . a könyvkötőhöz sietett.

Következő napon reggel kilenc órakor Frici ismét ott ült a teremben.

A tanár megkezdte előadását és ismét maga előtt látta a szilárd pontot, a mit az első padban ülő elegáns fiatal ember mozdulatlanul figyelő arca képezett.

Most hirtelen — ép úgy mint tegnap — szemei a pad alá merülnek és ott valószínűleg nem az előadáshoz tartozó olvasmányt vizsgálják.

Az öreg Hallwanger, a ki épp valami nehéz számolási módszerhez ért, egyszerre zavarba jött. Akadozott . . . még két összefüggéstelen mondat . . . és teljesen elhallgatott. Most csakugyan elvesztette a magyarázat fonálát.

ros részéről *Nendtvich* Andor helyettes polgármester is.

— (Uj közigazgatási gyakorlatok.) Báró Fejérváry Imre főispán, Lieber Ferenc, pécsváradi és *Frühwaldsky* Géza budapesti végzett joghallgatókat közigazgatási gyakorlatokká kinevezte és Lieber Ferencet, a pécsváradi járás főszolgabírói hivatalába osztotta be.

— (Jóváhagyott jutalmazás.) Baranyavármegye folyó évi április havi közgyűlése, a múlt évi gyámügyi zárszámadások elkészítése és felülvizsgálásáért, a gyámügyi számvevőnek száz korona, a gyámügyi tisztviselőknél pedig — ideértve a könyvvivőséget is — négyszáz korona jutalmat engedélyezett. Ezen jutalmak kiutalványozását a m. kir. belügyminiszter egy ma érkezett leiratával jóváhagyta.

— (Augusztusi időjárás Baranyában.) Erre is el lehet mondani ama fenyegetést, melylyel a „Szultán“ félelmetes „Rettenetes“ basája ijesztgeti a világot, mondván: „Reszkess rücskös Európa!“ Nos ha nem is az egész Europa, de bizony mi baranyaiak reszkethetünk, még pedig a nagy melegtől való félelmünkben. Saját külön időjárásunk, ki többé kevésbé pontosan megjövendölte eddig is a mi várható időjárásunkat, augusztus hónapra azzal kecsegtet bennünket, hogy a most honoló madárölő és emberpusztító hőség e hónapban nem hogy nem csökken, hanem a hónap közepe táján még emelkedni is fog. Nehogy azonban a nagy hőségtől való félelmünkben megkezdődjenek az északi sarkra való tömegesebb kivándorlások, hozzáteszi, hogy augusztus hó második felében gyakoribbak lesznek az esőzések és zivatarok s ebben az időszakban jelentékenyebbek lesznek a hőszűnyedések is. Bár már látnánk!

— (Halálozás.) *Kneth* Márton, magánzó, életének 56-ik évében tegnap este meghalt. Temetése holnap (pénteken) délután 5 órakor lesz a Báthory-utca 1/1. számú házból

Egyszerre felhangzott a nesztelen csendes teremben az ifju hangja. Ép úgy, mint tegnapelőtt, magasra felemelve a vörös könyvet, felkiáltott:

— Ez fölséges, ez csodás, ez isteni!

Aztán, a mint körülte a nevetés felhangzott, mély álomból látszott ébredni. Zavardottan fölkel és a katedra felé tartott. Utközben a körülte állóktól bocsánatot kért a zavarásért. A tanár arca egészen elvörösödött és az előadást zavaró elé ment. Nem tűrte meg az ilyen kihágásokat. Közvetlen előtte megállt.

— Uram, kérek felvilágosítást ezért az ismételt, csodálatos csendzavarásért. Igen, kérem! Hm . . . és ha szabad kérdeznem, hogy . . . minő olvasmány ragadta önt el annyira? . . .

A kérdezt, lesujtott szemekkel és egy szegény bűnös töredelmes arcvonásaival nyujtotta át a vörös könyvet.

A tanár kinyitotta és olvasá:

a szigetkülvárosi temetőbe. Lelkiüdvéért az az engesztelő misét szombaton délelőtt 10 órakor tartják a terenrendiek templomában. Elhunytát özvegye s a rokonok gyászolják.

— (Egy kis csillagászat.) Augusztus hónapja már a nyár utolját jelenti. E hónapban a nap hossza 1 óra 31 perccel fogy, mert míg ma a nap hossza 14 óra 54 perc volt, addig a hó végén már csak 13 óra 23 perc lesz. E hó 23-án lép a nap szűz jegyébe 10 óra 17 perckor este. Hold utolsó negyede 7-én délelőtt 9 óra 2 perckor; ujhold 14-én délelőtt 9 óra 28 perckor; első negyed 22-én délelőtt 8 óra 52 perckor és holdtölte 29-én este 9 óra 21 perckor lesz. A hold a földközépen 6-án délelőtt 9 óra 2 perckor; a földtávolban 20-án éjjel 11 óra 2 perckor lesz. Augusztus hónap a nevezetes ünnepnapok hónapja is Hétfő ötödikén, lesz Havi Boldogasszony; tizenötödikén Nagy Boldogasszony; huszadikán szent István ünnepe.

— (Jóváhagyott népszámlálás.) Tegnap érkezett le a vármegyéhez az „Országos m. kir. Statisztikai Hivatal“ leirata, melyben arról értesíti a vármegyét, hogy a pécsi járás betérjesztett folyó évi népszámlálási munkálatait felülvizsgálva, azokat hibátlanoknak találta. Eme értesítés folytán most már megkezdik a vármegyén a népszámlálási biztosok illetményeinek kimutatását, mi azért késett eddig, hogy a közreműködött népszámlálók — netáni pótlások szüksége esetén eme pótlások eszközzésére kötelezhető lehessenek.

— (A koldusok összeírása.) A belügyminiszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a vármegyék területén levő koldusok összeírása ügyében. A miniszter ugyanis pontos statisztikát kíván készíteni arról, hányan koldulnak Magyarországon hatósági engedéllyel. Az összeírásnál a miniszter figyelmezteti a törvényhatóságokat, hogy a statisztikában külön veendőek fel azok, akik a koldulást csak ideiglenes engedéllyel folytatják. A belügy-

„Adatok a görbe felületek tanulmányozásához“ Hallwanger-től — legújabb természettudományi értekezésének címét, a mely néhány nappal ezelőtt röpiratban megjelent.

Két nap mulva, mi is lehetett volna természetesebb, Aszmann Frigyes „egyike a tudományok legodaadóbb ifjainak,“ mint a hogy most Hallwanger professzor ur mindenütt nyilvánosan nevezte, meghívót kapott a tanártól, a melyben teára hívta meg, mit — természetesen Gertrud kisasszony készített. Tanácsa, hogy Frigyes a röpiratot Rómeó és Julia vörös boritékjába köttesse, nagyszerűen bevált.

Két hónap mulva olvashatták az újságokban az eljegyzést, egy évre rá pedig az esküvőt.

Frigyes és Gertrud tehát egybekeltek, azonban boldogságukat az átváltottatott *Shakespeare*nek köszönheték.

Ma és minden péntek este 6 órától kezdve kitűnő halakból, úgymint harcsa, kecsge, balatoni fogas, ponty, cigányhal és kárászból főzött

szegedi halászlé és turós csusza kapható.

Tisztelettel

KULIN HENRIK, vasuti vendéglős.

Friss kőbányai Dréher-sör. — Jó minőségű hegyi borok. — Pontos kiszolgálás.

miniszter ezenkívül felszólította a törvényhatóságokat, hogy a vármegyei szegényügyről kimerítő és a legkisebb részletekre kiterjedő jelentést készítsenek és azt a koldus statisztikával együtt mielőbb terjeszszék fel.

— **(Nyugták érvényesítése.)** A nyugdíjas özvegyek nyugtáit tudvalevőleg havonként a város érvényesíti, a mennyiben reájuk vezeti a hivatalos bizonylatot arról, hogy a nyugdíjas özvegy s netán nevelési pótlékot élvező gyermekei életben vannak. — Ezt az igazolást, időmegtakarítás és kényelem szempontjából, számosan már az esedékességet megelőző hónap harmincadikán vagy harmincegyedikén akarták reavezettetni s ezzel az érvényesítést teljesítő aljegyzőnek nem csekély alkalmatlanságot okoztak. Miután a nyugdíjas özvegyek között számos olyan van, ki nyugdíját előzetes havi részletekben kapja s így netán elsejére történő elhalálása folytán a nyugdíj fel nem vehető, a városi tanács most közhírré teszi, hogy eme özvegyek nyugtái csakis minden hó elsején, reggeli nyolc órakor érvényesíttetnek.

— **(Öngyilkosság a Teréz-utcában.)** Pécs városának egy jobb napokat látott régi lakója vált meg ma erőszakos halállal az élettől, melyet megunt, állítólag azért, mert sok volt az adóssága. — Akként történt a dolog, hogy ma délben hirtelen elterjedt az a hír, hogy a Teréz-utca 7. sz. alatti házban öngyilkosság történt, mely hír rövid idő alatt valónak is bizonyult. Hesser Gerzon Teréz-utcai lakos volt az öngyilkosság áldozata, ki a ház padlásán felakasztotta magát. Mint értesülünk: Hesser Gerzon még tegnap

este levelet irt Fürst Győző pécsi ügyvédnek, mely levelében nyomasztó anyagi helyzetét emlegeti. Fürst ügyvédhez a postán küldött levél csak ma érkezett s a levelet az ügyvéd csak délben, midőn a bíróságtól hazaérkezett, bontotta fel. Nyomban elsielt Hesser Gerzonnak a Teréz utca 7. sz. alatti lakására, melyet azonban zárva talált s így betörte a földszintes lakás ablakát, melyen keresztül behatolt a szobába. Keresni kezdte Hesser Gerzont, kit azonban nem talált a lakásán, míg végre összeszekutatva az egész házat, lent a padláson ráakadt az öreg ember megmerevedett holttestére, mely ott lógott a tetőgerinc egyik gerendáján. Fürst ügyvéd azonnal értesítette az esetről a rendőrséget, honnan Sárkány Ármin dr. rendőrkapitány, Tóth Jenő rendőrbiztos s az ügyeletes városi orvos a helyszínre mentek, hol azonban az orvos már csak az órákkal előbb bekövetkezett halált konstatálhatta. Az öngyilkosság kétségtelen lévén, Hesser Gerzon hulláját nem bontolják fel s így kiszállították az izraelita temető hullaházába. — A hetvenkilenc éves Hesser Gerzon pár évvel ezelőtt a városi helypénzszedés bérője volt, később terménykereskedést, majd bizományi üzletet nyitott, de ugyszólván minden vállalatára ráfizetett olyannyira, hogy most, öreg napjaira teljesen elszegényedett s ez annyira elkésértette hogy a reá várakozó nyomor elől a halálba menekült. Az öngyilkosnak Bécsen lakó leányát és fiát táviratilag értesítették az öngyilkosságról. Hesser Gerzon, mióta a helypénzbérlete megszűnt, házikezelésbe vevén azt a város, folyton alkalmazást kért a várostól. Már kapott volna is, mikor az egyezkedéseket hirtelen megszakították. Ez is oka lehetett öngyilkosságának.

— **(Revolveres verekedés.)** Bálint István pincér összeveszett tegnap este Blau Ferenc csapossal egyik kocsmában: Bá-

lint dühében revolvert rántott Blaúra s talán meg is lövi, ha éppen akkor nem érkeznek többen a verekedés színhelyére, a kik azután kicsavarták a kezéből a töltött revolvert. A rendőrség megindította a revolveres verekedés ügyében az eljárást.

— **(Ülések a vármegyén.)** A reánk köszöntött augusztus hónappal belementünk hivatalosan is a kánikulába és ezzel a tulajdonképeni uborkaszegényedésbe is, melynek még a bürokrata világban is az a jellemző sajátsága, hogy a ki eddig nem ment szabadságra, az ebben a hónapban bizonyára siet menekülni a város falai közül. Nos és ez az állapot jellemzi a megyénél a f. hóra kitűzött ülések sorrendjét is, melyeket f. augusztus hó 3-án reggeli 8 órakor a vármegyeháza közgyűlési termében tartandó *kisvárosi felülvizsgálat* nyit meg. Ezt követi augusztus hó 6-án egy eléggé fontos tárgyú ülés: a löverseny-állandósító bizottság értekezlete, melyet szintén a vármegyei közgyűlési teremben tartanak meg. Legnezegebb napja a vármegyei uraknak f. hó 13-án lesz, a mikor Baranyavármegyei közgyűlési bizottsága ülészik. Ezzel aztán az eddigiek szerint véget is ér a vármegyén az augusztus havi ülések sorrendje.

— **(Még halt!)** Szép szerdésen, minden feltűnés nélkül halt meg éppen csak, hogy utolsó száját, azt is úgy, hogy senki sem tudta, mikor s miről ma sem jelzi ki. Hogy voltaképpen ki halt meg? A »Pécsi Pártoló Kör«, mely már huzamosabb idő óta nem hallatott magáról s melynek gyászos kimúltá csak most lett nyilvánvaló, midőn hazánk

lálta. Kinyitotta Evonymenek a kis ajtót s aztán föl s alá sétáltak a virágágyak közt.

S e séták nem mindig szorítottak a kert utjaira, néha kiterjeszkedtek az erdősegre is, ha Lisle urnak elébe akartak menni.

Az auberivei lakosok sokkal jobban megszokták már Antoinettenek sajátságos lényét és szeszélyeit, sem hogy ezen legkevésbé is csodálkoztak volna; egyébiránt Antoinette sem törődött azzal, vajjon minő véleménynyel vannak az emberek felőle.

Egy reggel, augusztus vége felé, az ég kissé borongós volt s a lombok zöldje oly üde, hogy ők észrevétel nélkül az erdő igézete alá jutottak s meglehetősen messze behatoltak abba. Antoinette az előtt való este híreket kapott Jakabtól. Jegyesének a levele most rövidebb és kevésbé volt közlékeny, mint az először küldött s a leánykának úgy tetszett, mintha ezt Jakab rendkívüli elfoglaltság befolyása mellett írta volna s Antoinette az éj egy részét a levél fölötti töprengéssel töltötte, tehát keveset aludt és ideges volt.

Mint Celine megjegyezte, a leánykának egyik zivataros napja volt ez. Sétaközben Antoinette a Duhour-családra terelte a beszédet s óvatosan, kerülő uton iparkodott kikérdezni Evonymet ama leány felől, kit Jakab nejeül szemeltek ki.

Evonyme azonban kevés fölvilágosítást adhatott; a kérdéses leányka jó barátságban állt Jakabnak a nővéreivel, nagyon szerénynek és szendének tartották s a szülőknek eleitől fogva hő vágyuk volt a Jakab és a leány közt való házasság. Antoinette összevonta szemöl-

VI.

A Duhour Jakab elutazása után következett két első nap, Antoinette hallgatag és szomorú volt. Alig hagyta oda a szobáját s unalmas óráit ama fával szegélyezett görbe utca szemlélésével töltötte, a melyen Jakab távozott. Csak az ifjura gondolt ő s képe örökké a szemé előtt lebegett.

Harmadnap a levélhordó egy, Antoinette nevére címzett levelet adott át. Jakab rögtön irt, mihelyt megérkezett s a levél annál fogva még semmi hirt nem adhattott Jakab elutazásának célja felől; de annál többet beszélt az ifju emlékeiről, melyeket magával vitt — s hő szerelméről.

Jakab e soraiban sok bensőséget árult el s élénk, rajongó szellemet. Az ő eszméiben és írásmódjában volt valami, a mi a szálas erdőkre emlékeztet, a melyekben ő fiatal éveit töltötte, valami gyöngédség, mely üdeségre, elevenségre vallott.

Antoinette újra elolvasta e szilárd, férfias vonásokkal irt lapokat, aztán bezárkózott kis szobájába, hogy kimerítően válaszolhasson és aztán később maga adta föl levelét a postára.

Igy mult a harmadik nap. Másnap reggel, midőn a leányka fölbredt, élénk vágyat érzett a tevékenységre és mozgásra. Egész éjjel Jakab családjáról gondolkodott, a

legnagyobb költője, Petőfi Sándor halálának ötvenkettedik évfordulója elmúlt anélkül, hogy a »Pécsi Petőfi Kör« megemlékezett volna arról. Kétségtelen, hogy városunk társadalmának egy bizonyos rétegében sajnálni fogják e kör kimúltát, egyébként azonban . . . Különben elhunytakról csak jót szabad mondanunk, tehát — hallgassunk!

— **(A vízbe fult.)** Bittó Sándor, dárdai 207 számú vasúti tr., Keresztes József nevű szolgálja a laskafalui téglavető melletti álló vízbe, melyből a téglavetők szoktak vizet meríteni munkájukhoz, fürdés közben belefult. Társai ugyan figyelmeztették, hogy a víz a sok esőzéstől nagyon megáradt, de hiába nem használt neki a szép szó.

— **(Választási mozgalom.)** A somogy megyei szilli kerületben a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt erősen szervezkedik. A párt jelölő gyűlését augusztus 4-én délután három órakor tartja. Ekkor mutatkozik be a választóknak a függetlenségi jelölt is, Kacs-kovics Géza földbirtokos. A központ a pártgyűlésre Hentaller Lajos képviselőt küldte ki.

— **(A Névmagyarosítás megkönnyítése.)** Széll Kálmán miniszter elrendelte, hogy ezentúl csakis a születési bizonyítványt kell a folyamodványhoz csatolni, maga a folyamodvány pedig bélyegmentes.

— **(Éjjeli verekedés.)** Tegnap éjjel 11 óra tájban a kigyó-utca sarkán két nő és három férfi olyan verekedést rögtönzött, hogy a rendőrségnek kellett őket szétválasztani. Hölgyek és férfiak bekisértettek s az uton folyton hajtogatták: »Ezt a szerelem tevé!

— **Honvédlovak kiköcsönzése.)** A honvédlovak jó részét megbízható gazdáknak ingyen szokták kiköcsönözni, azzal a kötelezettséggel, hogy azokat a tavaszi szemlén bemutatni tartoznak, s évente gyakorlatra állítják. Mozgositás esetén azonban a honvédlovat azonnal be kell szolgáltatni. Öt év után a ló a gazda tulajdonába megy át; ha azonban a ló tartása ellen, bár csak egyszer is kifogás volt tehető, a tartási kötelezettség hat év, vagyis ily esetben csak hat év után megy át a tulajdonába. Öt év után, ha a ló még katonai szolgálatra alkalmas állapotban van, az azt tartó gazda 600 koronát kap, azzal a kötelezettséggel, hogy további öt évig tartsa, gondozza, a tavaszi szemléken bemutassa. E második öt esztendő eltelté után, épp úgy mint az első esetben, a gazda tulajdonába megy át a honvédló. — Legközelebb több honvédló lesz ismét kiköcsönözve.

— **(Másodszor letartóztatott gyilkosok.)** Petrijeve községben Eszék mellett a csendőrség letartóztatta Becsava Mató és Pjetlics Gyuro parasztokat, akiket azzal gyanúsítanak, hogy 1893. szeptemberében meggyilkolták Bracsics Mladen községi irnokot. A két parasztot a gyilkosság után közvetlenül már egyszer elfogták, de bizonyítékok hiányában ismét szabadon bocsátották. Most azonban jelentkezett két ember, akik azt állították, hogy be tudják bizonyítani a gyilkosok bűnösségét. A vizsgálatot az eszéki büntetőörvényszék vezeti.

— **(Szerencsétlenség a viharágyúval.)** Szegzárdon a napokban veszedelmes felhők közeledtek: megindult a viharágyzás. Frey Lőrinc hegyőr is lövöldözött.

Egy történet azonban nem akart elcsúszni. Ő könnyelműen kivette azt; de abban a pillanatban fölrobbant és mindkét kezét súlyosan megsebesítette.

— **(Ügyetlen biciklista.)** Krejcsik Ádám pincér tegnap este biciklizve száguldott végig az Irgamasok-utcáján. Azonban olyan ügyetlenséggel, hogy neki ment a 40. számú fiakernek. Visszajövet pedig ismét az Irgalmasok-utcáján egy asszonyt lökött fel, kinek azonban szerencsére nem történt komolyabb baja.

— **(Ismertető jel.)** Ma délelőtt a Zsiga patika sarkán egy idegen fiatalember megszólít egy hordárt s levelet ad a kezébe.

— Ismeri maga a címzettet?

— Nem. Miért?

— Mert csakis saját kezébe szabad itadni e levelet. Nede könnyen felismerheti a . . .

— Miről?

— Arról a nagy orráról, amely az enyémnél is nagyobb. Nézzen meg jól.

— Most már megismerem.

— **(Bélyegmentes beadványok.)** Tudvalevő dolog, hogy a bíróságok és a hatóságok irnokai nagy szenvedéllyel lelelezik meg a bélyegtelen beadványokat az ügyvédek és felek nagy rémületére. Sokszor azonban buzgóságukban tulmennek a határon és még olyan beadványokat is megleleleznnek, a melyekre a törvény értelmében bélyeget nem kell ragasztani. Így most ujabban egy-egy ily konkrét eset alkalmából kimondotta a közgazgatási bíróság, hogy gyámok, vagy gondnokok oly beadványai, melyek a gyámható-

melybe ő lépendő volt, ama egyszerű, de szigorú és komoly emberekre, kiknek életmódja az övével annyira eljártékban állt.

Kinyilatkoztatta a bámuló Celineknek, hogy most ő a konyhával s a háztartással akar foglalkozni; nagy kötevényt tűzött maga elé s erélyesen munkához látott. Midőn egy asztalkendő kijavításánál ujját megszurta a tűvel és a Lisle ur ebédjéül szánt ürücombot megégette, türelmetlenkedni kezdett, a kötevényt ledobta a konyha közepére s bosszusan ment ki a kertbe, leülve a mogyoróbokrok előtt levő padra.

A hét végéig már nem várható levelet s az idő kezdett előtte unalmassá válni. Lisle ur csak késő este vacsorára érkezett meg, hogy aztán lefeküdjék; különben ő nem értette Antoinettenek a kedélyhullámzásait s gyermekes bohóságnak tartotta azokat. De Antoinettenek sem volt bátorsága atyjához bizalommal közeledni s őt titoknokává tenni. Így csak Celine volt az, a ki előtt a fiatal leány szívet föltárhatta.

Celine kitűnő hallgató volt, egyszersmind türelmes, figyelmes és mindig kész csodálkozó; de ő csakis hallgatott és néma maradt s Antoinette, a ki örökös magánbeszédre volt kárhoztatva, nagyon szerette volna, ha van valaki, a ki neki időnkint válaszolhat.

Így történt az, hogy könnyebbülve sóhajtott fel, a midőn egy reggel, mikor sokkal inkább unatkozott mint valaha, mosolygó Evonymet pillantotta meg a virágágyak között.

Jakab e barátja nagyon szívesen látott vendég volt most. Antoinette, ki mértéket és célt nem ismert, olyan

fogadtatásban részesítette az ifjút, a melyhez ő nem volt szokva egyáltalán s mely benne gyermekies önhittséget ébresztett.

A leány előzékeny volt s ezerféle ürügyet talált hogy a fiatalembert mennél gyakrabban varázsolhassa a kötélverő-utcába, természetesen azért, hogy Jakabról minél többet beszélhessen vele.

E leány nagyon kedves tudott lenni, ha akart. Evonymenek tetszett ez; nagyon bizelgett neki az iránta tanusított figyelem és előzékenység s mindent hűségesen készpénz gyanánt vett. Bármennyire skeptikusak legyünk is, még mindig nagyon könnyen csalódunk önmagunkra nézve. Evonyme elfeledte kedvenc költőjének versét, mely egy ereklyéssel megterhelt számárról szól:

Ez nem te vagy, óh nem. Tudd meg, bálvány ez csak.
Melylyel az emberek érdemnek adóznak.

Evonyme nem látta be, hogy e pompás fogadtatás Duhour Jakab barátjának szól s az oroszlánrészt a saját javára irta fel. Egyébiránt Antoinette nagyon ügyesen vitte a dolgot.

A kedvesére vonatkozó csevegéseket kedélyesen vágta ketté, Evonymenek a személyes érdekeit csak legyezgette. A leány bizelgett az ifjú önértékének s hosszú kivonatokat olvasott föl híres naplójából.

Evonymenek nagyon inyére esett ez és csaknem mindennapos vendég lett a kötélverő-utcában. Ellátogatott oda reggel is s ilyenkor a fiatal leányt egyszerű ruhában vörös kendővel bekötött fejfel, a rácozathoz támaszkodva s egy darab kenyeret és szőlőt reggelizve ta-

sághoz nyújtatnak be és melyek felelősséget nem bírnak, hanem az által saját hatáskörében intézettek el, helyegmentések. Ideje volna tehát, ha a pénzügyminiszter utasítaná az illetékes hatóságokat, hogy a legfőbb közigazgatási bíróságnak ezen határozatát respektálják, hogy ezáltal a jogkereső közönség a felesleges zaklatásoktól megszabadulhasson.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 1-én reggel 6 órakor a tettyei viztartóban 630 kb., az ellentartóban 340 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1090 köbméternek találtatott.

— **(Szökevény inas.)** Teibner Adám, cipészinas, ezelőtt pár héttel elszökött gazdájától. Bebarangolta Tolnát, Baranyát, míg végre ma haza toloncolták, Azt vallja, hogy azért szökött meg, mert azt hallotta a gazdájától, hogy a cipő-gyárak miatt a cipésziparos nemsokára meg nem élhet. Nem akart hát cipész inas maradni s jobb foglalkozást keresve barangolt mindentele.

— **(Pincérnök alkalmazása.)** Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, rendeletet adott ki a pincérnöknek a vendéglőkben való alkalmazásáról. E rendelet értelmében a téli, vagyis állandó étkezőtermekben ezentul csak egy pincérnök alkalmazható. Ez a rendelet azonban a nyári szabad-étkezőkre nem vonatkozik, a hol pincérnök korlátlan számban alkalmazhatók.

— **(Veszedelemes nyári szórakozás.)** Az apró diákembereknek már ősidők óta kedvenc nyári szórakozásai közé tartozik a gummipuska. Hiszen el is ismerjük, hogy nem utolsó mulatság az, néhány krajcárból előállított puskával lövöldözni le a verebeket. Derék kicsinyeink azonban nem elégszenek meg ezzel a szórakozással, hanem vadászatuk területét a város utcáit választották ki, hol nemcsak verebekre, hanem széles jókedvükben egymásra is lövöldöznek. Hogy ez aztán már nem a legszebb mulatság, azt nem is kell mondanunk, mert ezzel a szórakozással, amellé, hogy egymásban is igen könnyen tehetnek kárt, úgy a házak ablakait, mint a gyantatlanul járó-kelők testi épségét is veszélyeztetik. Tényleg jó lenne már, ha a rendőrség komolyan venne ennek a legkevésbé sem kellemes gummipuskázásnak a betiltását, még mielőtt a gyermekek eme szórakozása komolyabb bajt nem csinál.

— **(Temetés.)** Ma délután öt órakor temették el *Tauszig* Armin kereskedőt a Teréz-utcai hallottas házból az izraelita temetőbe. Városunk kereskedelmi világának a kedvelt közbecsülésben álló tagja temetésén imponánsan nyilatkozott meg a közrészvét, melyet váratlan, mélyen megrendítő halála keltett. A temetésen testületileg jelent meg az izraelita hitközség előljárósága; ott voltak a Nemzeti Kaszinó tagjai közül többen, a kereskedői világ tömegesen s városunk előkelőségének színe-java. A temetési szertartást *Perls* Armin dr. főrabbi végezte. A forróságot árasztó nap pedig felhők mögé zárkozott; borult, esőre hajló volt az ég is, mintha a várva várt szakadó zápor által enyhíteni akarta volna a mostani nagy hőséget, melynek egy derék ember, szerető családapa esett áldozatul. — És itt nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy mikor ma délelőtt 10 órakor *Tauszig* Armin mélyen lesújtott özvegye *Karls-*

badból hazaérkezett, egész sereg kíváncsi nép várta a Teréz utca elején. Mások fájdalmát, főképp ily váratlan csapás esetén tisztelnünk kell és mélyen megrosvandó az ilyen kíváncsiság, mely ily gyászos esetben csak fájdalmas lehet, de a részvétet nem érezteti!

— **(Pontosan járó)** szép kivitelű arany és ezüst órák, nemkülönbön finom és pontosan járó fali és ébresztő órák *jutányosan* szabott gyári árak mellett Schönvald Imre órás és ékszerésznél kaphatók. Ugyanott minden e szakmába vágó javítások pontosan és gyorsan a legolcsóbban eszközöltetnek.

Tőzeg- árnyékszék.

Tekintetes

**Kraus István urnak
Pécsett.**

Ezennel szívesen adom b tudomására, hogy a nekem szállított *tőzegszóró klotzetekkel teljesen meg vagyok elégedve*. A klotzetek kifogástalanul működnek és *teljesen szagtalanok*.

Tisztelettel

Dr. Mende Lajos.

Idegenek Pécsett.

— Julius 31. —

Aranyhajó-szálló. Waldmann Gábor, Budapest. — Szabó Imre, biztosítási felügyelő, Budapest. — Schneider Bernát, utazó, Bécs. — Hoffmann Benedek, utazó, Bécs. — Fischer János, jószágkormányzó és fia, Tolna. — Tóth Lajos dr., miniszteri osztálytanácsos, Budapest. — Scheer Zsigmond, utazó, Brünn. — Neumann Manó, kereskedő, Tornalja.

Vadember-szálló. Fábian János, kereskedő, Bécs. — Reisz Gyula, bérkereskedő, Budapest. — Klein Lipót, magánzó, Budapest.

Mátyás király-szálló. Márton Sándor, tanár, Kecskemét. — Rédei Károly, hírlapíró Siklós. — Hulyák Lajos, százados, Kőszeg. — Rannsburg Lajos, kereskedő, Grác.

Magyar Király-szálló. Werle Mihály, bérlő, Eltend-pusztá. — Tichay József, uradalmi igazgató, Német-Bóly.

Vadaszkürt-szálló. Kohn Zsigmond, kereskedő, Bonyhád. — Kalarburg Samu, kereskedő, Szeged. — Darabos Ferenc, cipész és neje, Szigetvár.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei

1901. aug. 1. délután 2 órakor.

Barometer (redukált) = 757.5 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = 33.8 °C.

> maximuma: 31.8 °C. } teg napi.
> minimuma: 20.0 °C. }

Párányomás: 15.8 mm.

Relatív nedvesség: 39. %

Felhőzet: 2° C. m. S. W.

Szélirány s erő: W. 2. —

Csapadék 24 órai 0. Harmatp. 17.4 °C.

Száraz, meleg, zivatarra hajlam.

Dr. Csirer.

Törvénykezés.

§ **Gondnokság alá helyezés.** A szegzárdi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Gutermuth* Adám ág. ev. 51 éves, bürzsönyi lakos gondnokság alá helyeztetett.

§ **Megszünt esőd.** A pécsi kir. törvényszék mint esődbíróság közhírré teszi, hogy *Kann* Lipót németbolyi lakos kereskedő ellen nyitott esődöt a esődvagyon felosztása folytán megszüntette.

Közgazdaság.

□ **Allattenyésztési jutalomdíj kiosztása.** Högyészen Tolnamegye lótenyésztő bizottsága szeptember hó 2-án lódíjazást rendez.

TÁVIRATOK.

— **Szilágyi Dezső halála.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Szilágyi* Dezső temetésén a királyt *Apponyi* Lajos udvarnagy fogja képviselni a *Felseg megbizásából*.

A képviselőház holnap délben formális ülést tart, mikor is *Percel* Dezső elparentálja *Szilágyi* s bejelenti az eddigi intézkedéseket, azok jóváhagyását a szeptember elsején tartandó érdemleges ülésre kérvén.

Szilágyi ma délelőtt a királyi Kuriába szállították. A feketével borított oszlopos csarnokban helyezték el a ravatalt, melyet a közönség nagy tömegekben látogat. Délben megjelent *Plósz* Sándor igazságügyminiszter a ravatalnál, *Bernáth* Dezső államtitkárral s koszorukat tettek a koporsóra.

— **Hajsza a betörők után.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A rendőrség Budapesten, az éjjel *Maurer* N., király-utcai ékszerész üzletében tetten kapott három betörőt, kik a veszedelmet látván, fellökték a rendőröket s a *padlásra, onnan a háztetőre rohantak*. A rendőrök és detektívek nyomukban voltak s izgatott hajsza után reggeli öt órakor mind a hármat elfogták.

— **Elnökváltozás a Magyar Agrárbanknál.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Magyar Agrárbank *Hieronimi* Károly elnöklésével Budapesten ma rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnök bejelentette a *francia tranzakció véglegesítését és az elnökségről való lemondását*. A lemondás nagy meglepetést keltett; de *Hieronimi* képviselő akar maradni s ezért mond le az elnökségről.

KIR. TÁBLAI ÉRTESÍTŐ.

1901. évi július hó 29-én s köv. napjain elintézt ügyek.

Szüneti tanács.

Polgári ügyek.

Előadó: *Fülb Antal*.

V. 1936. Nagy Ferencné s t. — Nagy Ferenc gondnokság alá hely. — mv.
III. 1941. Gombai Stephaics Ödön hagy. — rend.
1951. Kis-Kőszegen elhalt Puncsin Mátyás hagy. — mv.

Előadó: *Tóttóssy Béla.*

- V. 2017. Gaál Ernő s t. — Körmeny Anna s t. zár-
lat. — fo.
III. 1989. Brezlmayer József — László János végr. —
hh.
1994. Weiss Lajos s t. — Szalai István végr. — hh.

Előadó: *Holics Gyula.*

- III. 1916. Fried Sándor és testvére cég — Vastag Ist-
ván végr. — fo.
1927. Kismartoni takptár — Titecz András végr. —
rend.
1928. Dr. Scheffer Sándor — Jónás Istvánné ár.
— hh.
1946. Sauer Ignác s t. — Tamás Adám végréh. —
mv.

Büntető ügyek.

Előadó: *Cziglányi Béla.*

- V. 999. Bernáth József s t. család. — főt. kit.
1001. Fejes János lopás. — főt. kit.

Előadó: *Angyal Pál.*

- V. 1044. Tóth János s t. suly. t. sért. — rmv.

Elintézésre kintűzött ügyek.

Bejelentések 1901. évi aug. hó 5. s köv. napjaira.

Szűneti tanács.

Polgári ügyek.

Előadó: *Püch Antal.*

- V. 1537. Wollák Albert — Eskütt József s t. szerz.
betölt.
III. 2032. Krum János — Csapó János végréh.
2036. Dunaöldváron elhalt Cholnoky Imre hagy.
2068. Reiber János — Reiber Jánosné válóper.

Előadó: *Röck Gyula.*

- III. 1996. Nagyszabeni földhitelintézet — Benedek Jó-
zsef s t. végréh.
2009. Csurgói takptár — Nagy János végréh.
2037. Braun Erzsébet — Csonka György végréh.
2038. Tamac Mihályné — Tóth Jánosné s t. végr.
2041. Ozorai kölcs. segélyző egyesület — Rosenspicz
Sámuelné végréh.

2061. Siklósi takarékszövetkezet és hitelegylet — Pap János
végréh.

2062. Alezga Teréz — Szklepics Mihály végr.
2071. Veszprémi takptár — Török Elemérné s t.
végréh.

2072. Soltjárás takptár — Bán József s t. végréh.

Előadó: *Holics Gyula.*

- V. 2030. Wölfling József — Kléber Roza s t. törvényt.
születés kimondása.
2003. Dr. Vörös Nándor — Kacsokovics Géza végr.
felfüg.
III. 1950. Abaffy Gyula — Galin András ár. ügy.
1973. Streitberger Aloizia s t. — Schmidt And-
rásné végréh.
1995. Klein Vilmos — Krausz Ignác — végréh.
1997. Mészáros János — Vastag István végr.
2008. Lang Mór — Radók Adám s t.
2023. Szűcs István — Zsámbó György végr.

Büntető ügyek.

Előadó: *Cziglányi Béla.*

- V. 1014. Kovács József suly. t. sért.
1017. Harangozó Péter erősz. nemi köz.

Előadó: *Angyal Pál.*

- V. 1048. Ifj. Szili Mihály m. okir. ham.
1050. Poszovác Márk lopás.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Két jó házból vaió fiu
tanoncznak
felvétetik.

Bővebbet a „Béka“-boltban (Irgalmasok-u.)

Hirdetések.

Dr. Tolnai

VIZGYÓGYINTÉZETE

PÉCSETT, a sétaléren.

**Összes vizgyógyműveletek
közös és elkülönített teremben.**

**Massagevillanyos fényfürdő
(soványító kuráknál) gőzszek-
rény.**

Meleg ásványfürdők. Reichen-
hall rendszerre **berendezett belégző
osztály.**

A vizkúra különösen javalva van,
gyenge idegzetűeknél, gyomor és belek
renyheségénél, álmatlanságnál, szédülésnél,
idült rheumánál, általános gyengeségnél stb.

**Modern berendezés. Orvosi
felügyelet. Mérsékelt árak. Fel-
vétel naponta d. u. 4—6-ig.**

HIRDETÉSEK

. jutányos áron a
kiadóhivatalban

. vétetnek föl.

Dohánynagyárudámhoz

beosztott valamennyi kistőzsde tulajdonost tisztelettel értesitem, hogy **mai naptól fogva** az általános forgalom-
ban levő

összes dohány- és szivarszükségletüket

kivétel nélkül csak nálam szerezhetik be és pedig naponként **d. e. 8—12, d. u. 2—6 óráig**
terjedő időközben

A n. é. közönséget pedig tisztelettel értesitem, hogy **nagyárudám mellett kezelt kistőzsdében** az összes
dohány- és szivarnemekből, valamint **valódi havanna szivarokból** készletet tartok. Nagy választékban tartom
továbbá következő cikkekkel:

**Valódi Ambré és Cairó szivarka hüvelyeket,
Legkülönfélébb papir-, fa- és tajték-szipkákat,
Magyar gyártmányu gyujtókat,
Selmei és egyéb gyártmányu pipákat,**

Uj képes levelező-lapokat!

Nagy készletben találhatók nálam: **ujságok, okmánybélyegek és váltók, postai érték-cikkek, vasuti
fuvarlevelek, játékkártyák.**

Tisztelettel

Fürst Lipót

m. kir. dohánynagyárus

Pécsett, Széchenyi-tér 16.